

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

20R.00288

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 31 maart 2020
Portefeuillehouder(s) : Wethouder B.C. Lont
Portefeuille(s) : Duurzaamheid
Contactpersoon : K. Beek/H. Greven
Tel.nr. : 8699/8232
E-mailadres : beek.k@woerden.nl; greven.h@woerden.nl

Onderwerp:

Resultaten van de inloopavonden Afwegingskader grootschalige duurzame energie

Kennisnemen van:

Kennisnemen van de resultaten van de inloopavonden Afwegingskader grootschalige duurzame energie.

Inleiding:

De raad is in februari 2020 (raadsinformatiebrieven 20R.00079) geïnformeerd over de aanpak en het participatie- en communicatieproces om te komen tot een afwegingskader grootschalige duurzame energie, als onderdeel van het in het najaar van 2019 vastgestelde 'Uitvoeringsplan Energietransitie Oudewater 2020-2030'.

Met deze raadsinformatiebrieven informeren wij u over de resultaten van de eerste twee inloopavonden in Oudewater en Papekop. In verband met het coronavirus is de derde inloopavond voor nu komen te vervallen. De resultaten worden, samen met hieronder toegelichte andere aspecten, verwerkt in een concept-afwegingskader, dat tijdens een te plannen derde inloopavond opnieuw voorgelegd zou worden aan de inwoners. Bezien wordt momenteel hoe daarmee verder te gaan.

Deze raadsinformatiebrieven, met in de bijlage een verslag van de avonden, geeft een tussenstand weer. Wij verzoeken u deze raadsinformatiebrieven te beschouwen in samenhang met het raadsvoorstel 20R.00316 (ontwerp regionale energiestrategie U16). Hierin wordt de raad onder andere voorgesteld om de uitkomsten

van het afwegingskader grootschalige duurzame energie-opwek leidend te laten zijn voor de bijdrage die Oudewater kan leveren aan het definitieve bod voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit van de regionale energie strategie (RES 1.0). In de regionale energie strategie staat de bijdrage van de RES U16 aan de landelijke opgave, inclusief het bod voor opwek van duurzame elektriciteit.

Kernboodschap:

Op 2 en 3 maart jl. hebben in het kader van de vastgestelde participatie- en communicatieaanpak voor het Afwegingskader grootschalige duurzame energie twee inloopavonden plaatsgevonden. Op 2 maart in het Oude Stadhuis in Oudewater en op 3 maart in zaal 'De Overkant' in Papekop.

Doel inloopavonden

Doel van deze avonden was om in gesprek te gaan met de inwoners en ondernemers van Oudewater over de technische haalbaarheid en de maatschappelijke aanvaardbaarheid van grootschalige duurzame energie in de gemeente Oudewater. Enerzijds door hen te informeren over:

- de opgave waar Oudewater voor staat in het kader van het nationale Klimaatakkoord en de opgave in de regio (Regionale Energie Strategie) (zie ook raadsvoorstel 20R.00316)
- de technische mogelijkheden en impact van de opwek van grootschalige duurzame energie.

Anderzijds door bij hen de wensen en ideeën op te halen:

- ten aanzien van de technieken en locaties van grootschalige duurzame energie
- over de manier waarop zij zeggenschap willen hebben in grootschalige duurzame energie en wie daarvan kan profiteren (investeerders vs maatschappelijke doelen).

Opzet inloopavonden

Naast algemene informatie over de opgave en de huidige mogelijkheden voor duurzame opwek, kregen inwoners drie uiteenlopende energiemogelijkheids-scenario's van grootschalige windenergie, zonne-energie en biomassa voorgelegd waarop zij met fiches aan konden geven welke grootschalige opwek wat hen betreft op welke locatie zou kunnen plaatsvinden. Ook konden zij aan de hand van dilemma's hun mening kenbaar maken in hoeverre inwoners van Oudewater (financieel) deel zouden moeten of mogen nemen aan initiatieven voor grootschalige opwek en op welke wijze.

Opbrengsten en vervolg

Alle meningen van de inloopavonden zijn vastgelegd en verwerkt in bijgevoegd verslag van bureau EMMA.

De opgehaalde meningen maken deel uit van de informatie die in een concept-afwegingskader wordt verwerkt. Samengevat zullen in het concept-afwegingskader de volgende aspecten worden meegenomen:

- draagvlak/participatie (de opbrengst van de inloopavonden)
- de technische kant (wettelijke regels en beschikbaarheid netwerk Stedin)
- de ruimtelijke visie (van landschapsexperts en de adviescommissie voor ruimtelijke kwaliteit)
- lokaal zeggenschap/lokaal profiteren (advies experts).

Financiën

De kosten van dit deel van het participatie- en communicatieproces zijn opgenomen in de begroting 2020 als onderdeel van de begrotingspost energietransitie.

Vervolg

In verband met de maatregelen rond het coronavirus is de vervolgplanning voor het afwegingskader op dit moment nog niet duidelijk en is bovendien afhankelijk van de duur van deze crisis. Wel is duidelijk wat de vervolgstappen in dit proces zullen zijn:

- De opbrengsten van de twee inloopavonden worden nu geïnterpreteerd, geanalyseerd en meegenomen in een eerste versie van een concept-afwegingskader. Bekeken wordt hoe deze versie aan de inwoners voorgelegd kan worden.
- De resultaten van een nog te plannen consultatie worden verwerkt in het concept-afwegingskader, waarna het concept-afwegingskader door het college wordt vastgesteld en ter informatie naar de raad gestuurd.
- Vervolgens zal het concept-afwegingskader worden gepubliceerd, zodat belanghebbenden hun zienswijze kunnen indienen.
- Na verwerking van de zienswijzen wordt een definitief afwegingskader opgesteld dat aan de raad ter besluitvorming zal worden voorgelegd. Naar verwachting zal dit, in verband met de vertraging door het coronavirus, op zijn vroegst in het najaar van 2020 zijn.

Bijlagen:

- Verslag inloopavonden opwekken duurzame energie Oudewater (20.0000142)
- Bijlage bij het verslag: de drie energiescenario's Oudewater (20.0000143)

De secretaris,

ir. W.J. Tempel

De burgemeester (wnd.),

W.G. Groeneweg

Verlag inloopavonden

opwekken duurzame energie Oudewater

Algemene informatie

- Data: 2 en 3 maart van 19.30 tot 21.30 uur
- Locaties (aantal aanwezigen)
 - 2 maart: Stadhuis Oudewater (+-50 aanwezigen)
 - 3 maart: Eetcafé De Dijketelg, zaal De Overkant in Papekop (+- 60 aanwezigen)

Gebruikte (sociale) mediakanalen om geïnteresseerden te informeren

Update Duurzame Energie Oudewater

- Update #1, verstuurd op 18 februari 2020: aankondiging afwegingskader, participatietraject en Update Duurzame Energie Oudewater
- Aantal ontvangers Update #1: 84
- Update #2 volgt in de week van 23 maart naar iedereen die zich voor de Update aangemeld heeft.

Website-pagina op de gemeentewebsite:

- Algemene informatie: www.oudewater.nl/duurzameenergie
- Nieuwsbericht op 18 februari 2020

Facebook

- Berichten van gemeente op 18 en 25 februari
- Betaalde advertentie
 - Het aantal keer dat de advertentie op een scherm is weergegeven: 88.488
 - Het aantal mensen binnen het geografische bereik (groter dan Oudewater) van de advertentie dat de advertentie ten minste één keer heeft gezien: 14.780
 - 13 – 34 jaar: 18%
 - 35 – 54 jaar: 18%
 - 55 – 65+ jaar: 14%
 - Het gemiddelde aantal keer dat elke persoon de advertentie heeft gezien: 5,99
 - Opmerkingen bij advertentie: 26 (deze worden meegenomen bij het opstellen van het afwegingskader en zijn apart op te vragen)
 - Klikken op de link in de advertentie www.oudewater.nl/duurzameenergie: 560

Twitter

- Tweet 21 februari: 2 retweets, 2 vind-ik-leuks, 4 reacties
- Tweet 26 februari: 1 retweet, 2 vind-ik-leuks, 1 reactie
 - De gemeente heeft een aantal vragen per tweet beantwoord.

IJsselbode

- Artikel op 18 februari: <https://ijsselbode.onlinetouch.nl/1#/6>
- Artikel op 25 februari: <https://ijsselbode.onlinetouch.nl/11#/8>

RPL Woerden

- Artikel 24 februari: [‘Hoe gaat Oudewater duurzame energie opwekken’](#)

De inloopavonden

Doelstellingen

De inloopavonden hadden twee doelstellingen. Ten eerste het informeren van Oudewaterenaren over de mogelijkheden en impact van het opwekken van duurzame energie in Oudewater. En ten tweede het ophalen van de wensen en ideeën van Oudewaterenaren ten aanzien van verschillende energiescenario's en ten aanzien van financiële participatie.

Opzet

Deelnemers konden komen en gaan tussen 19.30 en 21.30 uur. Er was geen vaste opening, afsluiting of plenaire presentatie of uitleg. In de zaal stonden vijf tafels, onder begeleiding van een of twee medewerkers van de gemeente en van adviesbureau EMMA. Aan iedere tafel kon het gesprek gevoerd worden, stickers geplakt bij goede of minder goede elementen en argumenten op grote vellen geschreven. Ook kon men zijn of haar mailadres achterlaten om volgende edities van de digitale Update Duurzame Energie Oudewater te ontvangen.

De tafels:

- Aan tafel 1 werd algemene uitleg gegeven over het afwegingskader, het opwekken van duurzame energie en het doel van de avond.
- Aan de tafels 2, 3 en 4 werden drie mogelijke energiescenario's (zie bijlagen) besproken met de Oudewaterenaren. Op iedere tafel lag een kaart van Oudewater met een ander energiescenario, met daarop fiches van verschillende soorten windturbines en zonnepanelen die op verschillende locaties in de gemeente geplaatst waren. Ieder energiescenario had ook andere voorwaarden voor het opwekken van duurzame energie, toegelicht op een poster naast de kaart met de fiches. Deelnemers konden op grote flip over-vellen opschrijven wat hen wel en niet aansprak aan het energiescenario. Ook kon men als simulatie de fiches van windturbines en zonnepanelen verschuiven en plaatsen op locaties die volgens hen geschikt zijn.
 - Tafel 2 – Energiescenario kleinschalig en spreiding – de belangrijkste kenmerken:
 - Zonnevelden en windturbines verspreid over de regio, dus op – als mogelijk – op ieder erf
 - Kleine zonnevelden achter de boerenerven
 - Kleine EAZ-windturbines
 - Tafel 3 – Energiescenario grootschalig en clustering – de belangrijkste kenmerken:
 - Grote windturbines (5,6 MW en 240 meter hoog) langs infrastructuur
 - Grote zonnevelden
 - Weinig locaties waar veel wordt opgewekt
 - Veel landschap blijft open
 - Tafel 4 – Energiescenario landschap – de belangrijkste kenmerken:
 - Combinatie met inklinking van veengebieden
 - Op agrarische gronden zonnevelden en natte biomassa kweken
 - Middelgrote windturbines (3,6 MW en 130 meter hoog) in rijopstelling ver van bebouwing
- Aan tafel 5 werd de financiële participatie besproken aan de hand van drie dilemma's. Deelnemers konden door stickers te plakken op een schaal van 1 tot 5 tussen de twee keuzes van het dilemma hun mening geven. Daarnaast konden ook hun voorkeur met argumenten onderbouwen op het lege flip over-vel.
 1. Inwoners profiteren van de opbrengsten door te investeren óf inwoners profiteren ook zonder investering
 2. Allen direct omwonenden profiteren van de opbrengsten óf alle inwoners profiteren
 3. De opbrengsten worden geïnvesteerd in sociale voorzieningen óf de opbrengsten worden geïnvesteerd in de verduurzaming van huishoudens

Algemene indruk van de (promotie van) de inloopavonden

De Facebook-campagne heeft een groot bereik gehad. In de WhatsApp-groep van de buurt heeft een oproep gestaan om naar de inloopavonden te komen.

Op beide inloopavonden was het van begin tot eind druk. Dat wil zeggen, aan iedere tafel werd continu het gesprek gevoerd en vragen gesteld. Er werd intensief gediscussieerd met de begeleiders van de gemeente, Generation.Energy en EMMA, en onderling. De begeleiders hebben tijdens de avonden flinke weerstand van de Oudewaterenaren ervaren. Tegen de rijksoverheid en de gemeente, maar ook tegen het bedrijfsleven of de energietransitie.

De flip over-vellen zijn uitgebreid beschreven met argumenten voor of tegen (bepaalde locaties) het opwekken van duurzame energie, of voorwaarden hiervoor. In de bijlagen een letterlijke opsomming van de opgehaalde input.

Deelnemers waren terughoudend in het schuiven met de fiches. Begeleiders hadden het idee dat men vreesde dat ze daarmee definitieve keuzes maakten en dan persoonlijk verantwoordelijk zouden zijn voor de komst van windturbines of zonnepanelen. Een aantal mensen heeft wel de fiches op een voor hun ideale manier neergelegd. Deze keuzes zijn vastgelegd met foto's en worden meegenomen bij het opstellen van het afwegingskader.

Breed gedeelde meningen

Net als in iedere gemeente zijn er mensen tegen windturbines én (ook) tegen zonnepanelen. We hebben op basis van de opgehaalde input tijdens inloopavonden geen nadrukkelijke voorkeur voor een van beide vormen van het opwekken van duurzame elektriciteit ontdekt. Wel kunnen we onderbouwen dat er brede overeenstemming lijkt te bestaan over de soorten windturbines en zonnepanelen, en over enkele voorwaarden voor het opwekken van duurzame energie.

Met betrekking tot windturbines: de optie om door de hele gemeente grote aantallen kleine windturbines te spreiden, is door het overgrote deel van de inwoners afgewezen. Men wil 'verrommeling' van het landschap voorkomen en zo veel mogelijk open landschap behouden. Het andere uiterste, een kleiner aantal grote windturbines, werd breed gezien als de betere of minder slechte optie: 'als het dan toch moet'. De voorkeur is dan om deze te clusteren, bijvoorbeeld in lijnopstelling langs infrastructuur, in ieder geval ver weg van bebouwing.

Ook met betrekking tot zonnepanelen is de optie van kleinschalig en gespreid door een groot deel afgewezen, en door vrijwel niemand als positief aangemerkt. Ook zonnepanelen achter bebouwing kon op weinig enthousiasme rekenen. Voor zonnepanelen gaat ook de voorkeur uit naar clustering op een beperkt aantal locaties. Een vaak gehoorde opmerking daarbij: benut alle daken maximaal, vooral van bedrijven en industrie.

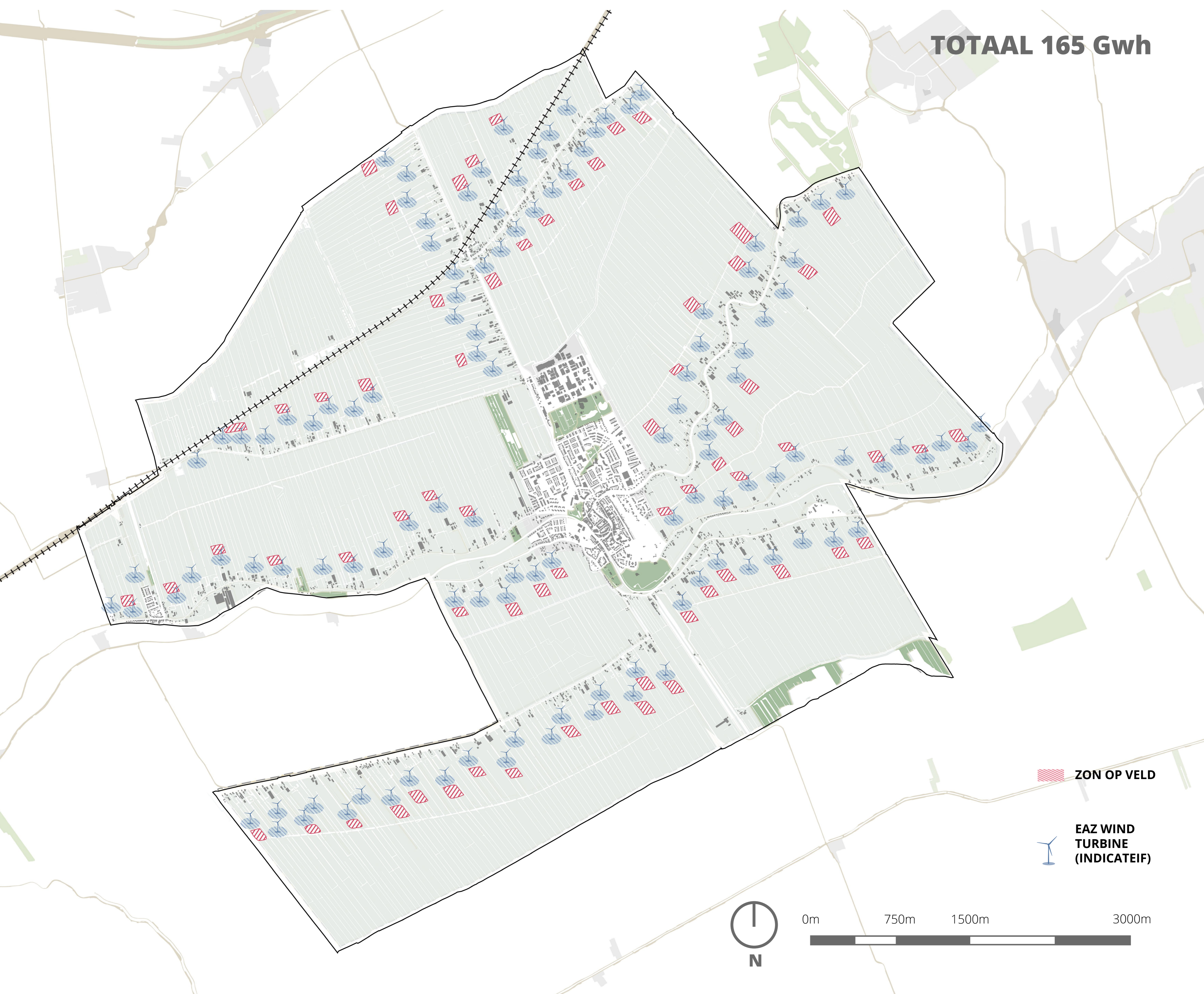
Een aantal opmerkingen over het landschap kunnen we ook als breed gedragen zien. Het open landschap wordt algemeen hooggewaardeerd en moet zoveel mogelijk behouden blijven. Wel worden verschillende redenen gegeven om het open landschap te behouden: zichtlijnen, natuur of de agrarische functie. 'Dichtbij' (lint)bebouwing wil men geen windturbines of zonnepanelen; wat als dichtbij gezien wordt zal nader onderzocht moeten worden. Er was weinig enthousiasme voor de combinatie van zonnepanelen en de teelt van natte biomassa op de inklinkende veengebieden in het noorden en westen van de gemeente.

Over de financiële participatie verschilden de meningen tussen de inloopavond in het Stadhuis Oudewater en die in Papekop. Bij dilemma 1 waren in Papekop meer voorstanders voor de optie dat inwoners profiteren door te investeren, terwijl men in Oudewater over het algemeen vond dat ook zonder investering meegeprofiteerd moet kunnen worden. Bij dilemma 2 was in Papekop meer voorkeur voor de optie dat de opbrengsten naar direct omwonenden zouden gaan, terwijl in

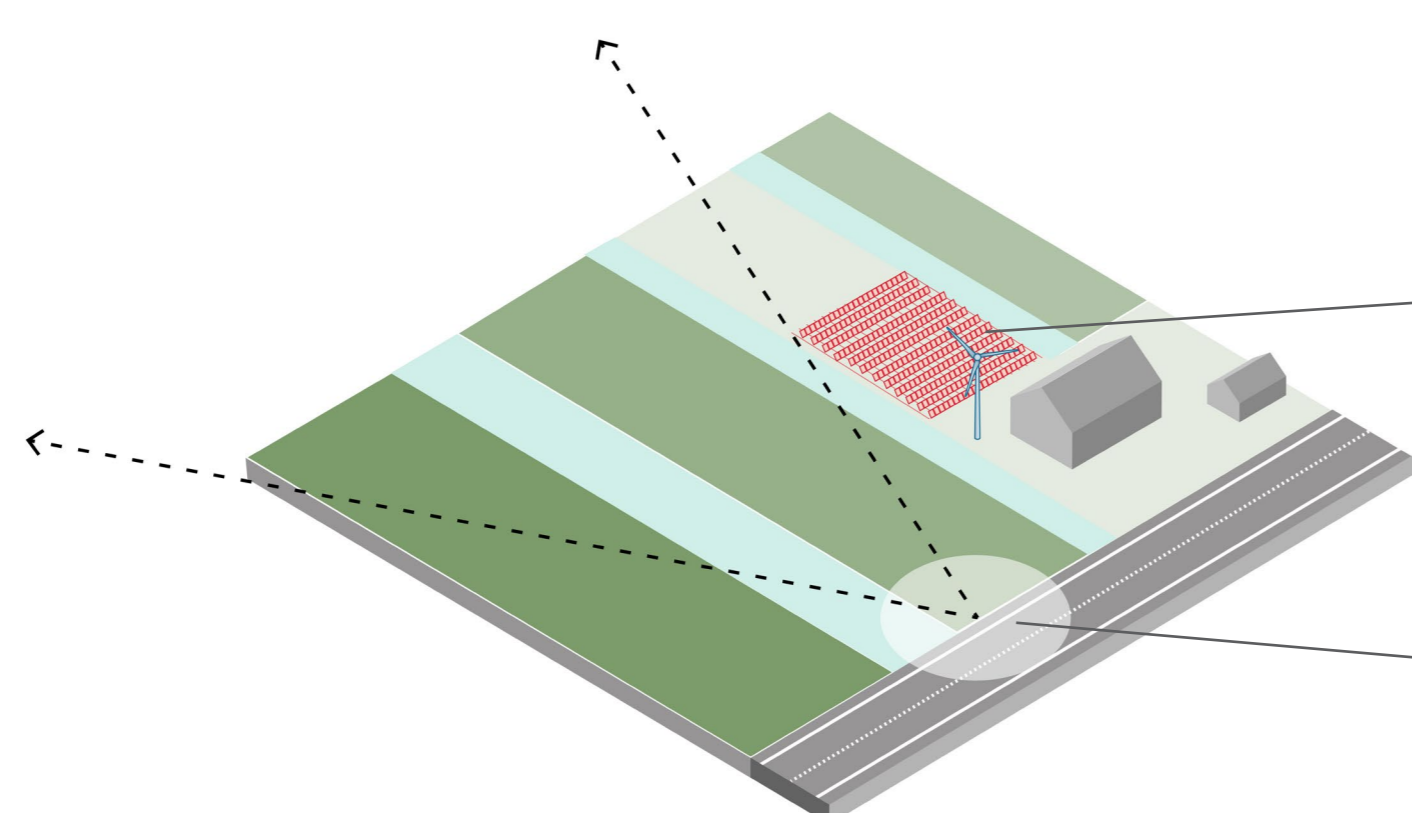
Oudewater weer meer de neiging was om opbrengsten naar iedereen in gemeente te laten gaan. Over het derde dilemma was meer overeenstemming: het overgrote deel vond dat opbrengsten geïnvesteerd moeten worden in huishoudens, en daarna pas in sociale voorzieningen.

SCENARIO: KLEINSCHALIG EN SPREIDING (VAN ONDEROP)

In dit scenario wordt duurzame energie kleinschalig opgewekt. De vormen van opwek worden ook zo veel mogelijk verspreid over de regio. Dat betekent dat – voor zover mogelijk – op ieder erf een kleine EAZ-windturbines wordt geplaatst. Op ieder erf worden de kleinschalige zonnevelden net achter de bebouwing geplaatst en zijn dus minder zichtbaar vanaf de openbare weg.

Elementen:

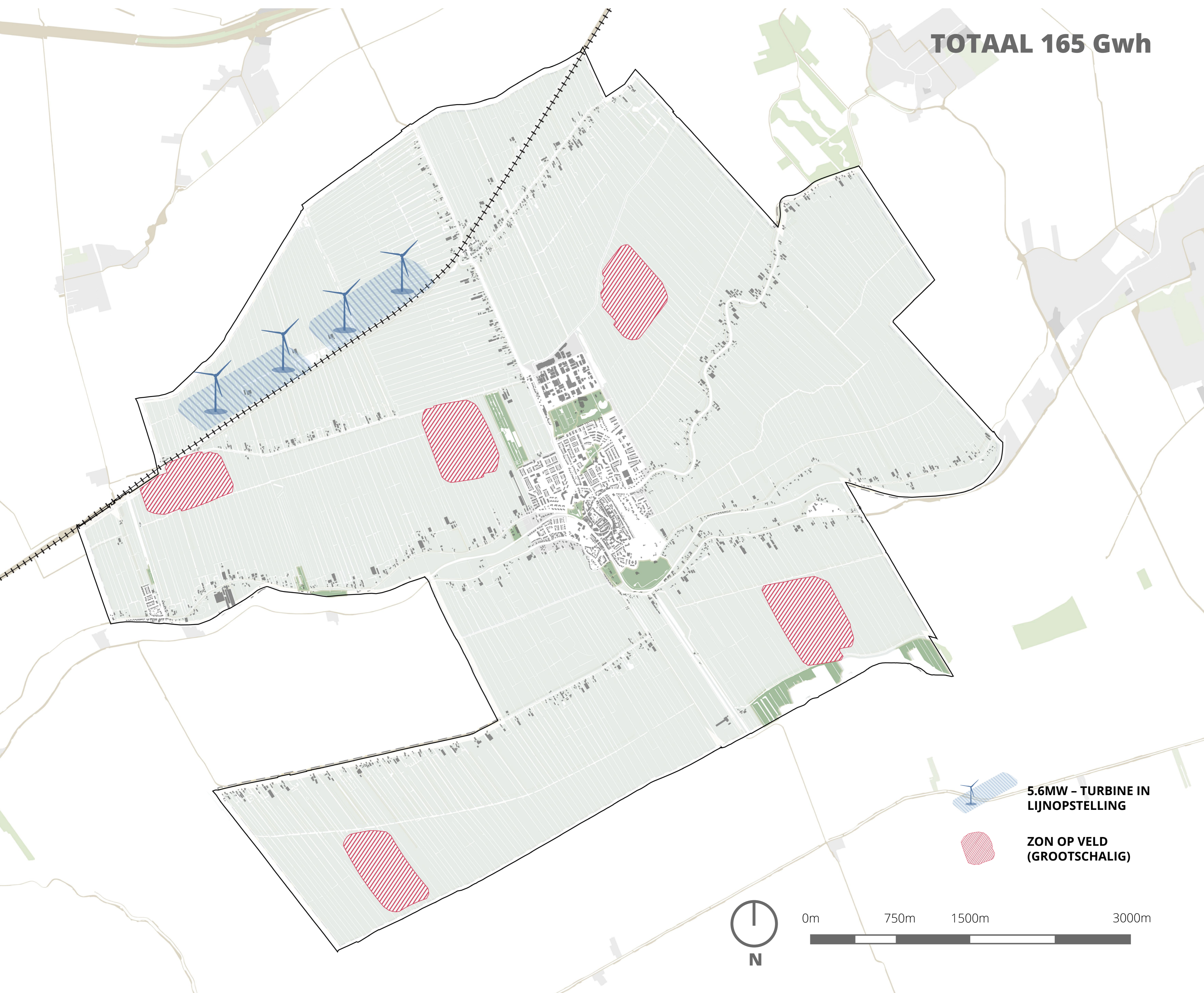

De kleine zonnevelden worden achter de boerenerven ontwikkeld. Daarnaast wordt er op ieder erf een kleine EAZ-turbine geplaatst van 20 meter hoog.

Op deze manier worden de veranderingen in het landschap vanaf publieke ruimte minder ervaren. Er zijn geen grootschalige opweksystemen in het landschap.

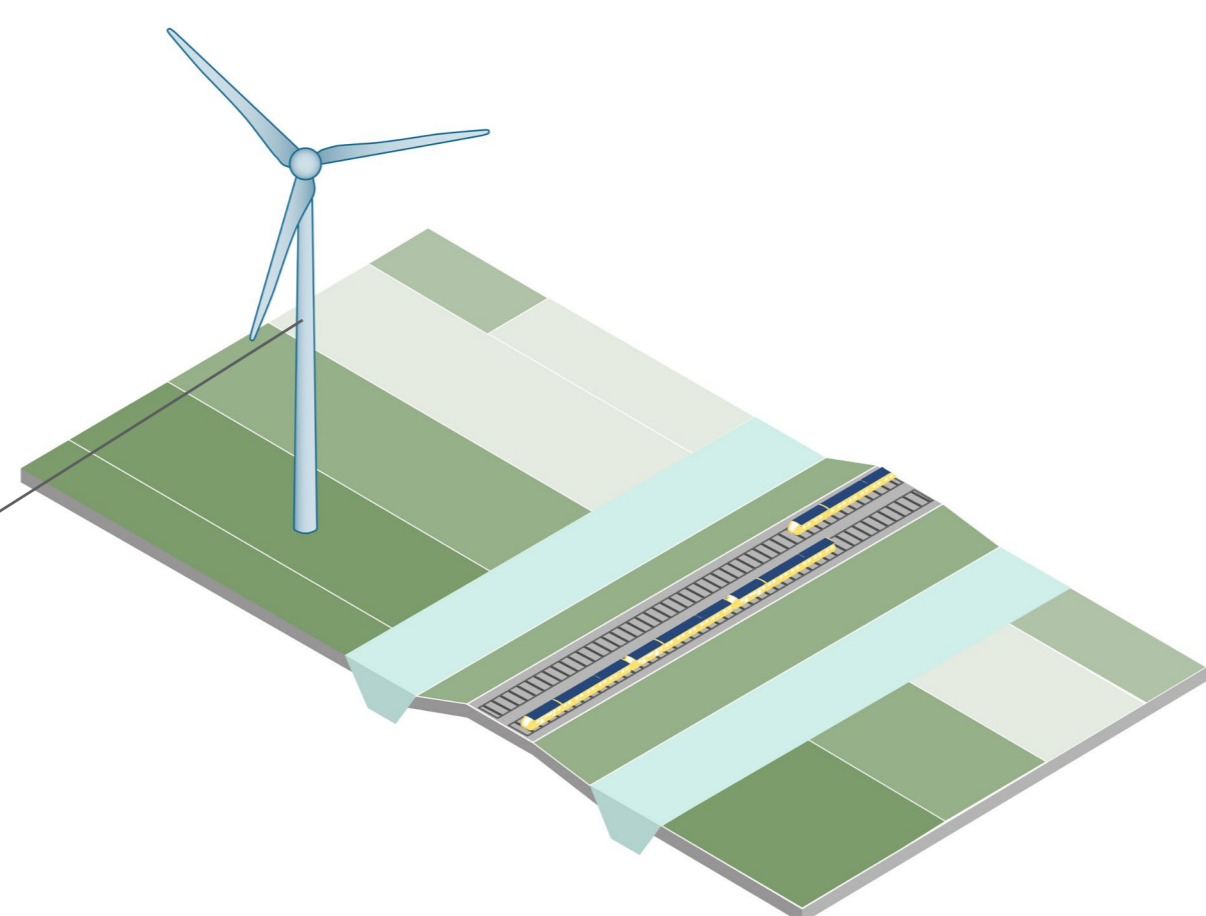
SCENARIO: GROOTSCHALIG EN CLUSTERING (VAN BOVENAF)

In dit scenario wordt grootschalig duurzame energie opgewekt op een beperkt aantal locaties. Door deze clustering van zonnevelden en windturbines blijven andere delen van het landschap open. Er worden grote turbines gebruikt zodat met weinig turbines veel energie opgewekt wordt.

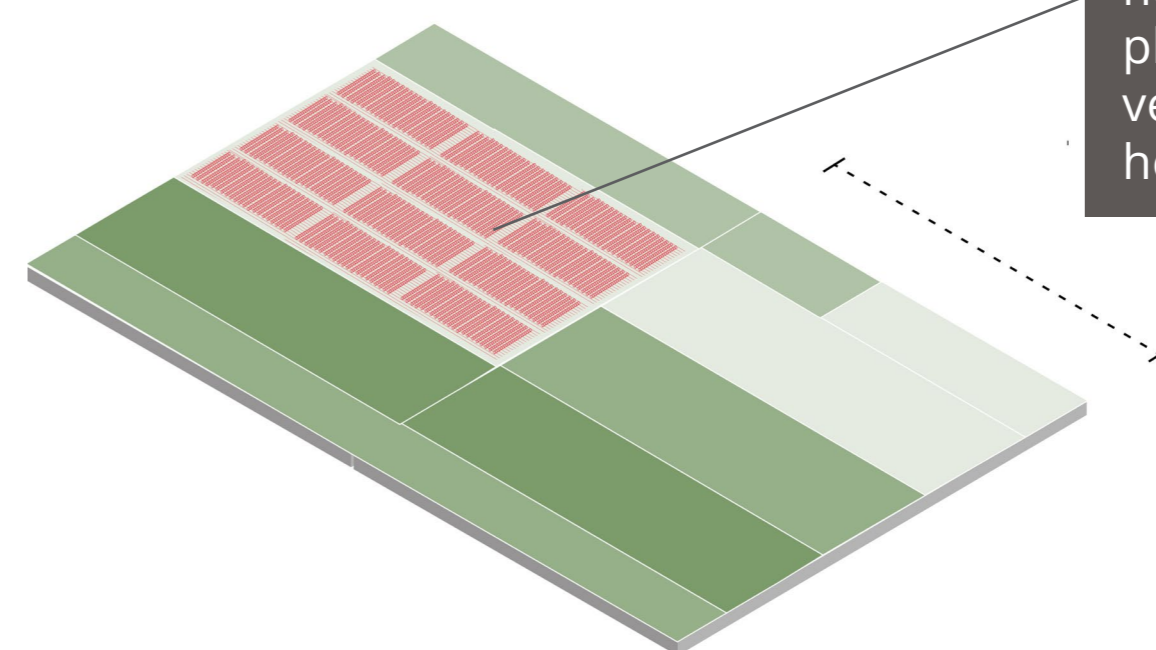

Elementen:

De grote windturbines (5,6 MW en 240 meter hoog) staan in een rij langs de noordzijde van het spoor.

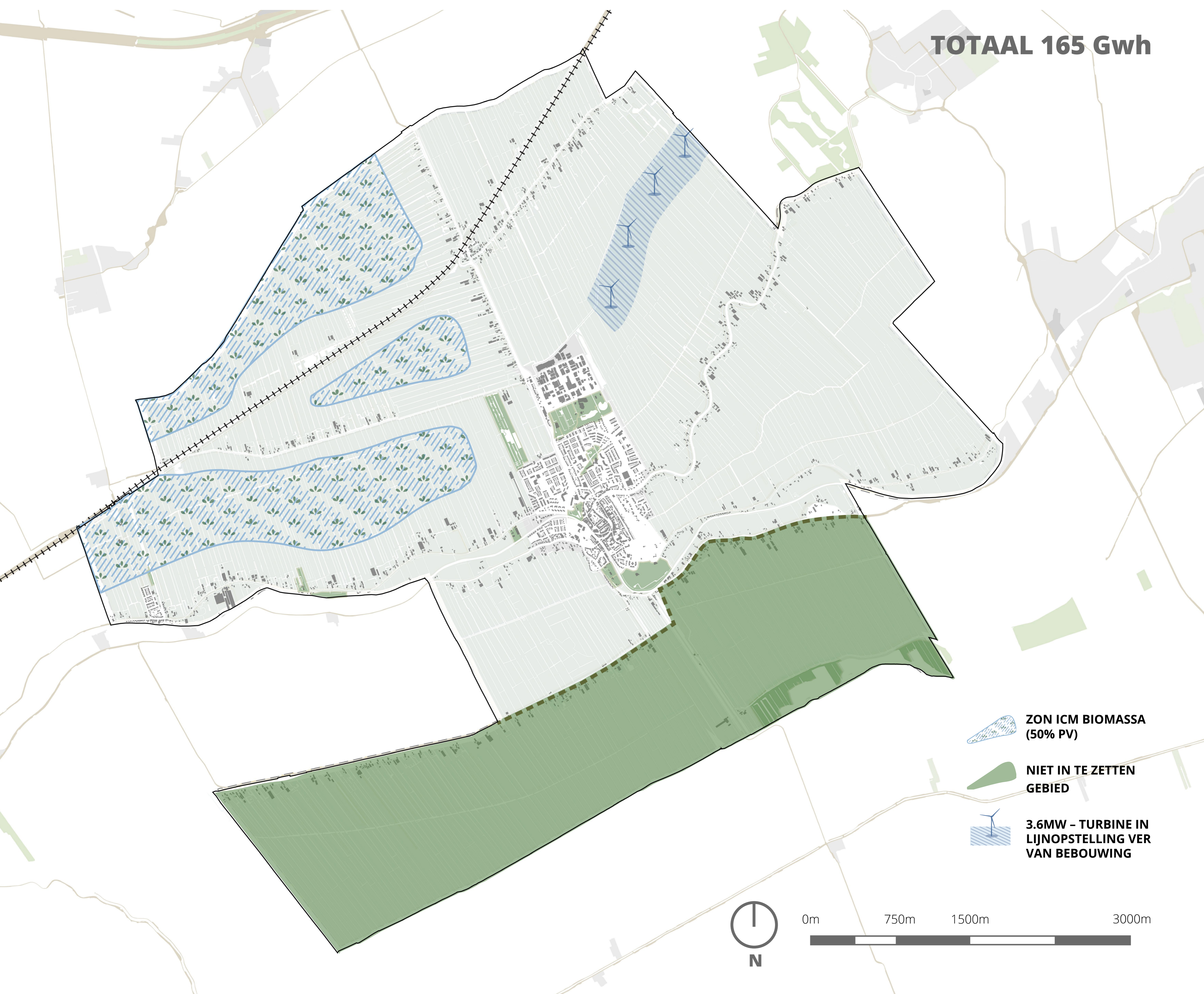

Een aantal grootschalige zonnevelden liggen midden in het open landschap. Op enkele plaatsen wordt het landschap verstoord, dus grote delen van het landschap blijven open.

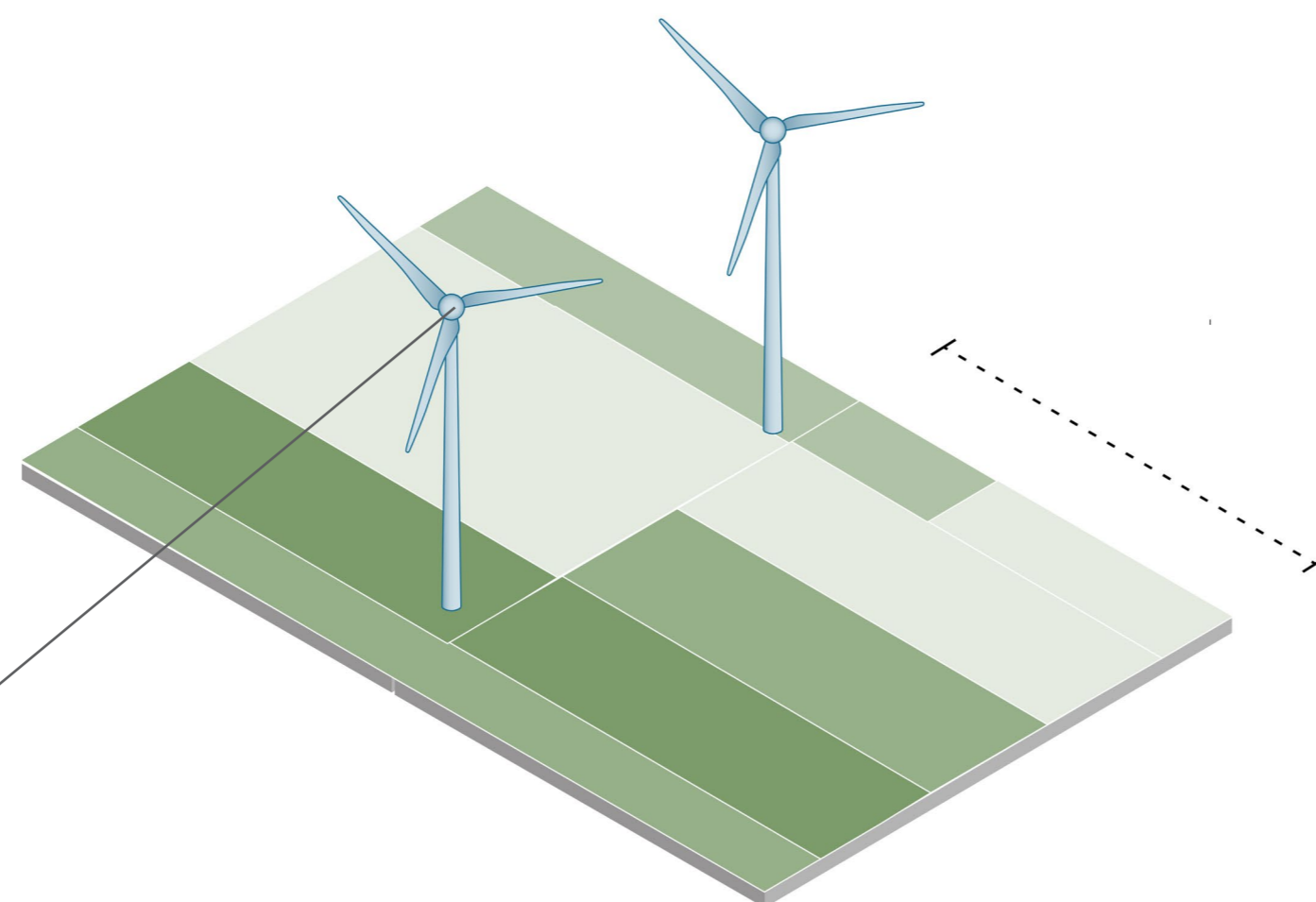
SCENARIO: LANDSCHAP

In dit scenario wordt er een koppeling gemaakt met het inklinken van de veengebieden in het noorden en westen van de gemeente. De agrarische gronden worden getransformeerd naar velden waarin natte biomassa wordt geteeld in combinatie met zonnepanelen. De panelen worden verder uit elkaar opgesteld zodat er ruimte is voor biomassateelt. Ook worden er middelgrote turbines in lijnopstelling geplaatst. Ze staan hier ver van de lintbebouwing af, zodat ze minder ervaren worden.

Elementen:

Middelgrote windturbines (3.6MW en 130 meter hoog) staan in een rijopstelling in het oosten van de gemeente. De turbines staan ver vanaf de bebouwing geïmponeerd.

In de agrarische gebieden in het noorden en westen van de gemeente speelt verzakking van het veen. Er wordt getransformeerd naar een combinatie van natte biomassa en zonnepanelen.

